

Gemeente van Christus,

Alweer een goed jaar geleden heb ik twee preken gehouden over de gaven van de Geest. Een preek in het algemeen over de gaven van de Geest en een preek over de gave van profetie. Ik gaf toen aan dat er een nog een preek zou volgen over de "genadegaven van genezingen" (1 Kor. 12:10). Deze preek heeft iets langer op zich laten wachten omdat ik me er eerst meer in wilde verdiepen. Maar wie iets belooft.. Vanavond wil ik in alle bescheidenheid hier een paar dingen over zeggen.

Paulus zegt in 1 Kor. 12 "aan de één wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven en aan de ander een woord van kennis, en aan een ander geloof, en aan een ander genadegaven van genezingen." Wat houdt dat in? Dat iemand door de Geest de gave kan ontvangen om mensen te genezen. Het is een gave, want het is de Geest die het geeft en zolang de Geest het geeft. Gaven van de Geest, elke genezing is weer een gave van de Geest.

We denken bij zo iemand niet aan een dokter maar iemand met een speciale gave in de dienst van de genezing. Wat een beter woord is dan het woord "gebedsgenezing" dat u misschien beter kent. En dat is precies de reden waarom ik er wat meer tijd voor nodig had deze preek te schrijven. Want de dienst van de genezing kennen wij als gemeente niet in die zin dat iemand onder ons daar speciale gaven voor heeft, dat hij of zij door handoplegging of het spreken van een machtswoord zoals Petrus dat doet in Handelingen 3 zieken geneest.

Dat gebeurde wel in de eerste eeuwen van onze jaartelling. Het begin ligt in het optreden van Jezus als hij de leerlingen erop uitstuurt – Mt. 10 – om zieken te genezen. Hebrée-en 6:2 spreekt over de leer van de handoplegging. Ik noemde al het genezen van de man in de Schonepoort door een machtswoord van Petrus. In Handelingen vinden we nog veel meer genezingen door een machtswoord of door handoplegging in Hand. 9 als Ananias door de HEERE wordt geroepen om Paulus die met blindheid geslagen was, de handen op te leggen. Of door handoplegging in combinatie met gebed zoals in Hand. 28:8 als Paulus bidt voor de zieke vader van Publius en hem daarna de handen oplegt en hem gezond maakt.

Over dit soort genezingen horen wij tot de 5^e eeuw na Christus en daarna verandert dat. De Reformatie had er her en der nog wat aandacht voor, Calvijn niet echt. De zogeheten streeptheologie zegt dit soort genezingen hoort tot de vroege tijd van de kerk als het geloof nog verbreid moet worden. Vandaar de naam streep-theologie, er wordt een streep gezet onder die tijd. En daarnaast komt het volgens de streeptheologie ook nog voor in omgevingen waar het evangelie nog niet geweest is.

Maar er komt ook een andere beweging op en dat is al in de 18^e eeuw met het optreden van John Wesley en George Whitefield in Engeland en Jonathan Edwards in de VS. Het optreden van Johann Blumhardt in Duitsland 19^e eeuw en in de vorige eeuw vanaf 1906 de Pinksterbeweging met in 1958 het optreden van John Osborn op het Malieveld in Den Haag. En we krijgen dan charismatische vernieuwing binnen de RKK en ook de Protestantse Kerk in de vorm van het Evangelisch Werkverband. Charismatisch dat betekent meer aandacht voor de charismata dat is de gaven van de Geest. En we kennen New Wine, ook binnen onze gemeente bekend die zoals ze zelf schrijven "geloven dat de kracht van Gods Geest mensen, kerken en de samenleving vernieuwt". Meer aandacht voor het werk van de Geest wat ook een reden was om deze preken te houden.

Dus de dienst van de genezing zoals we kennen uit de vroege tijd is ook in ons land weer terug. In allerlei vormen. Ik ga daar zo op door, ik wil eerst even stilstaan bij iets wat ons als gemeente heel vertrouwd is als het gaat om de dienst van de genezing. En dat is het bezoeken van zieke mensen, het bidden voor zieke mensen. Iedere zondag zo ongeveer wordt er wel gebeden voor de zieken dat is een heel bekende praktijk voor ons. Dus ook als wij bepaalde dingen niet kennen zoals genezingsmomenten in een dienst ook wij hebben aandacht voor genezing. En naast het gebed kennen wij als gemeente ook de mogelijkheid van ziekenzalving dus op die manier doen wij ook aan de dienst van de genezing.

Wat betreft het gebed, ik vroeg me ooit af, waar kom ik dat in de Bijbel eigenlijk tegen dat er gebeden wordt voor zieken. Iets waar wij heel vertrouwd mee zijn. Want ik zei al, we komen in het NT wel tegen gebed dat gepaard gaat met handoplegging maar alleen gebed?

Teksten in het NT waarin staat dat er gebeden wordt voor zieken heb ik niet gevonden. Dat is wel opmerkelijk gezien dat dit bij ons juist de praktijk is. Dat wil zeggen er is wel de tekst uit Jak. 5:14: "Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen en laten die voor hem bidden" maar dat kan ook vertaald worden met "over hem bidden" en dan misschien met handoplegging. Wat we verder tegenkomen is bij bijvoorbeeld in Mc. 5 dat de hoofdman Jairus aan Jezus smeekt om mee te gaan om zijn dochter te genezen. Je kunt dat ook als een vorm van bidden zien.

In het OT vinden we wel een paar teksten, een heel duidelijke tekst is in Num. 12:13 waar Mozes bidt voor Mirjam zijn zus die melaats is geworden. Hij bidt dan: "O God genees haar toch". Hij bidt niet, *wilt* U haar genezen maar heel direkt "genees haar toch."

Soms hebben wij de neiging niet meer te bidden "genees hem of haar toch" omdat wij eigenlijk niet meer voor mogelijk houden dat dat gebeurt. Ja theoretisch wel maar menselijk gezien verwachten we niet meer dat iemand zal genezen. Maar we mogen best eens wat vaker bidden om genezing. Want God kan en wil genezen. Geloven we dat? Dat is wel een belangrijke lijn in deze preek. Dat is me wel duidelijk geworden uit wat ik daarover gelezen heb dat we echt iets van God kunnen en mogen verwachten. Want onze God is barmhartig. Dat hoorden we in Mc. 1:41 dat Jezus innerlijk met ontferming bewogen is met die melaatse man. Daar wordt een woord gebruikt dat heeft te maken met zijn ingewanden. Die ontferming zit heel diep bij Jezus.

Ik kom weer terug op de gaven van de genezingen. Zelf heb daar 1x mee te maken gehad als toeschouwer. Ik was jaren geleden als student op een studiedag waarop workshops waren over de gaven van de Geest. Een workshop was de gave van profetie, en een andere die ik volgde had te maken met dit thema. Nu was er ook een student in die workshop die benen had van ongelijke lengte had, dat scheelde echt iets. En de inleider die bracht gelijk de theorie in praktijk door met aanraking en machtwoorden "dus in de Naam van Jezus" die beenlengte gelijk te krijgen. Hij zei ook zoiets als dat hij voelde dat dat zo gebeuren, dat God aan het werk was. Uiteindelijk na afloop van die dag was de beenlengte niet veranderd. Ik vond dat alles bij elkaar een ongemakkelijke ervaring. Ik zeg er wel bij het is ook mijn enige ervaring waar ik zelf bij was dus dat is zeker ook beperkt.

Een heel bekend voorbeeld is denk ik Jan Zijlstra die vorig jaar september overleden is. Jaren lang het boegbeeld van de Levenstroomgemeente in Leiderdorp waar speciale genezingsdiensten plaatsvonden.

Maar er zouden ook andere namen te noemen zijn. Er zijn verhalen over mensen die genezen en mensen die niet genezen. Hoe moet je hier nu over denken?

Een bekend voorbeeld van een verhaal van iemand die genezen is bij Jan Zijlstra is het verhaal van Janneke Vlot uit Bleskensgraaf. Zij werd in 2007 na 18 jaar genezen van posttraumatische spierdystrofie. Ze had geen rolstoel meer nodig – de beelden zijn nog te vinden op Internet. Het werd zelfs door het Algemeen Dagblad opgepakt, in 2017 is er een dankdienst gehouden in de hervormde gemeente van Sliedrecht. Daarnaast er is ook het verhaal van Leonie Verhoef ook uit de Alblasserwaard (Noordeloos) die ook bij Jan Zijlstra geweest, kort genezing ervaart van reflex dystrofie maar daarna is het weer voorbij.

Hoe moet je het duiden? Ik denk dat je altijd open moet staan voor wat de Geest kan doen. Dat was ook de teneur van de preek over de gave van profetie. Sta je ervoor open of bij voorbaat al niet? Want dat is ook een erfenis uit het verleden. Niet alleen de streep-theologie maar ook ons wereldbeeld is sinds de Verlichting erg gesloten. We houden er eigenlijk niet echt rekening mee dat God op bijzondere manier kan ingrijpen. Of u wel?

Openheid maar ook nuchter zijn. Als er gezegd wordt dat iemand genezen is, moet het wel kloppen. Anders doen we God tekort als er iets wordt geclaimd wat niet waar blijkt te zijn. Het is ook niet goed als er van te voren iets wordt geclaimd. Dat er in de naam van Jezus al wordt gesuggereerd dat genezing *zal* plaatsvinden. Dat is niet Bijbels als dat gebeurt.

Nuchterheid is ook op zijn plaats als we kijken naar wat voor soort genezingen er veelal plaatsvinden. In 2008 is er een boek verschenen over onderzoek dat is gedaan door dr. Joke van Saane godsdienstpsychologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam naar de gebedsgenezingsdiensten van Jan Zijlstra.

Wat opvalt is dat het zelden gaat om genezingen van lichamelijke aard zoals gebroken benen of kanker, blindheid, MS of iets wat heel duidelijk beschreven is als autisme., Het gaat veelal om ziekten met een psychische component of om ziektes waar geen duidelijke lichamelijke verklaring gegeven kan worden. Dat kan gaan om depressiviteit, burn-out, vormen van hoofdpijn, rugpijn, ME. En waar een sterk psychische component aan de orde is, kan de suggestie van genezing al voldoende zijn om tot verbetering van je situatie te komen. Alleen al het aanwezig zijn in zo'n bijeenkomst en met heel veel mensen samen kan helend werken.

Dan gebeurt er trouwens nog steeds iets en dat kan sowieso ook een kracht zijn van dit soort bijeenkomsten waar er meer aandacht is dan in de medische wereld voor het feit dat een mens meer is dan zijn lichaam alleen. Meer holistisch denken, lichaam, psyche en ziel samen.

Staat hier nu een dominee die scepsis heeft over dit soort genezingsdiensten? Nou, open en nuchter dus. En ja eerlijk gezegd heb ik er ook een vraag bij. Want we hebben toch ook het ziekenhuis en de huisarts? En ik zie dat als door God gegeven middelen en de route om te gaan. U wellicht ook. Dat maakt dat ik als het gaat om het thema van vanavond terughoudendheid mij bezelf bespeur. Vandaar dat ik wat heb zitten broeden op deze preek. Hebben we niet de medische wetenschap? Is dat hiervoor niet in de plaats gekomen?

Maar dan toch weer die andere stem, sluit dat elkaar uit of zou het elkaar ook kunnen aanvullen. Toch weer die vraag naar de openheid van wat de Geest kan doen. Herkent u dat gespek in uzelf?

Ik wil er wel voor openstaan. Maar nogmaals dan wil ik ook nuchter kijken wat er gebeurt en gezegd wordt. En dat mag ook, die toetsing zien we ook in het NT. En ik wil ook kijken naar de Bijbelse lijnen die gaan over genezing. Dat heeft ook te maken met openheid. En met zorgvuldigheid. Laten we daar eens verder naar kijken:

Wat ik al zei, aandacht voor genezing is terecht. Als Jezus het Koninkrijk van God brengt, gaat dat gepaard met genezingswonderen. Het zijn tekenen van het Koninkrijk. Niet iedereen wordt genezen en mensen sterven ook weer nadat ze zijn genezen maar het zijn wel tekenen: daar gaat het heen. En Jezus geeft dus opdracht aan de leerlingen om dat Koninkrijk zichtbaar te maken. Daarom is aandacht voor genezing goed, heeft voluit te maken met wat God belangrijk vindt en is en tot eer van God. Mits het ons niet alleen om gezondheid gaat. Dat zou een gevaar kunnen zijn.

Genezing als tekenen van het Koninkrijk. Tegelijk, het Koninkrijk is er al maar ook nog niet. Dat horen we vaak in de kerk maar dat geldt ook voor dit onderwerp. Niet iedereen geneest, Jezus geneest wel die ene man die 38 jaar ziek ligt aan het badwater in Bethesda maar niet die anderen.

Paulus die zelf zieken geneest, heeft zelf te maken met ziekte, in Gal. 4:13 zegt hij "U weet toch dat ik u de eerste keer het evangelie heb verkondigd in lichamelijke zwakheid" mogelijk is er sprake van een oogziekte. En hij heeft het in 2 Tim. 4:20 over Trofimius die hij ziek in Milete heeft achtergelaten. Rom. 8:22 heeft het over het gezamenlijk zuchten van de schepping. Dus we leven in openheid wat God ons kan geven want het Koninkrijk van God is nabijgekomen maar we beseffen ook in nuchterheid we leven ook nog in de tussentijd.

En als christenen in die hervormde traditie hebben wij misschien wel te veel van die nuchterheid en te weinig van die openheid. Daar schudt ons de charismatisch evangelische beweging wakker. Heb. 6:5 spreekt over het proeven van de krachten van de komende wereld. De New-Wine beweging zegt: "We strekken ons uit naar de kracht van de komende wereld maar zegt er ook bij zijn niet verbaasd als ze nog verborgen blijft". Maar kennen wij dat ons uitstrekken naar de krachten van de komende wereld ook als het gaat om genezing?

Ons uitstrekken naar, het NT heeft het veel over geloof. En daar wil ook nog een paar dingen over zeggen in dit verband. In Mk. 5 lezen we dat verhaal van die bloedvloeiende vrouw die Jezus aanraakt en dan geneest Jezus haar en zegt tot haar "Dochter, uw geloof heeft u behouden".

En in Mt. 8:2 lezen we dat een melaatse tot Jezus komt en voor Hem neerknielt en zegt: "Heere, als U wilt, kunt U mij reinigen". Geloven dat Jezus de macht heeft om te genezen, geloven als een je toevertrouwen aan Hem, dat als Hij het wil het ook zal doen.

En als we dan niet genezen, komt dat omdat we dan niet genoeg geloof hebben? Dat *kan* wel, we lezen in Mt. 13:58 dat Hij daar – in Nazareth – niet veel krachten deed vanwege hun ongeloof. Maar nergens lezen we in het NT dat hij een zieke bestraft die niet geneest omdat hij of zou te weinig geloof zou hebben. Dat is wel opmerkelijk en belangrijk om te bedenken. Wat hij wel doet is dat hij het geloof berispt van de leerlingen als ze niet in staat zijn zo lezen we in Mt. 17 de duivelen uit te werpen bij de maanzieke knaap, een jongen die epileptisch gedrag vertoont. Hij zegt dan tot de leerlingen, het is vanwege uw ongeloof. Dus het kan ook liggen aan degene die de gaven van de genezingen heeft als iemand niet geneest. We zien sowieso het belang van het geloof van de gemeenschap denk aan het bekende verhaal van die man die door vier vrienden door het dak wordt gelaten en dan prijst Jezus *hun* geloof. Staat u er wel eens bij stil dat *uw* geloof ertoe kan leiden dat een gemeentelid geneest? Zo mogen we bidden voor elkaar. In Jak. 5 het gedeelte dat gaat over ziekenzalving staat: "En het gelovig gebed zal de zieke behouden". Dat is niet allereerst het gebed van de zieke maar het gebed dat door de oudsten over de zieke wordt uitgesproken vermoedelijk onder handoplegging.

Verder, we lezen we in het NT ook over genezingen zonder dat er sprake is van geloof. En het gebeurt ook dat de genezing *leidt tot* geloof, denk aan de genezing van de tien melaatsen in Lk. 17 waarvan er een terugkomt en Jezus zijn geloof prijst als hij terugkeert om Jezus te danken. Dus geloof is belangrijk en het gaat ook om die relatie met Jezus maar het is niet een simpel oorzaak – gevolg verhaal.

Genezing, maar ik word niet beter, waar ligt dat aan? Dat kan een heel persoonlijke vraag en worsteling zijn. Waarom geneest niet iedereen? Ik zei al iets over die tussentijd. Het kan volgens de Bijbel ook liggen aan iets in onszelf. Willem J. Ouweneel in zijn boek "Geneest de zieken" benadrukt dat heel sterk.

Ik denk bij voorbeeld aan Ps. 32 waarin de dichter zegt: "Toen ik zweeg [d.w.z. toen ik mijn zonden niet beleed] teerden mijn beenderen weg". En het leggen van zo'n verband is niet beperkt tot het OT. We vinden het ook in het zojuist aangehaalde gedeelte over ziekenzalving in Jak. 5 waarin we lezen in vs. 16: "Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt". Ook daar wordt er een verband gelegd tussen zonde en ziekte.

Uitblijven van genezing kan ook wijzen op een gebrek aan volhoudend gebed, Jak. 4:2 "U krijgt niet, omdat u niet bidt".

Het kan ook zijn dat het te maken heeft met zonde *in de gemeente*. Dat is de keerzijde van het *positieve* van geloof in de gemeente. In 1 Kor. 11 is er sprake van ziekte omdat er sprake is van een verkeerde manier van met elkaar omgaan in de gemeente. Bedenken we dat wel eens, dat de manier waarop wij leven invloed kan hebben op anderen – broers en zussen – of is dat een totaal nieuwe gedachte voor ons? Ik vind dat zelf ook wel ingewikkeld hoor maar ik geef hier maar door wat de Bijbel daarover leert.

Wat ik met dit alles wil zeggen is niet, iemand is ziek dus iemand heeft gezondigd. Zeker niet. Maar wel, weten we eigenlijk wat de Bijbel hierover zegt?

Maar het kan ook anders liggen. Johannes schrijft in zijn derde brief aan Gajus, 3 Joh. 2: "Geliefde, ik wens dat het u in alles goed gaat en dat u gezond bent, zoals het uw ziel goed gaat". Met zijn ziel gaat het goed, en toch is het mogelijk ziek te zijn.

We kennen het verhaal van Job die is niet ziek vanwege zonde of ongeloof – integendeel hij is God trouw – maar wordt beproefd in zijn geloof. We kennen het verhaal uit Joh. 9 van de blindgeborene van wie het ziek-zijn wordt gebruikt om te leiden tot verheerlijking van de Vader wanneer hij door Jezus genezen wordt van zijn blindheid.

Het kan ook zijn dat God nog niet geneest maar wel in de toekomst zal doen. Een hoopvolle gedachte ook al kan het moment ontstaan dat we aanvaarden dat het niet zal gebeuren. Dat zien we ook bij Paulus in 2 Kor. 12 dat hij na herhaald gebed aanvaardt dat de doorn in het vlees niet wordt weggenomen.

Ik denk ook aan het verhaal van Joni, eigenlijk Johny Eareckson Tada, Joni dook op haar 17^e in ondiep water, brak haar nek waardoor alles onder haar nek gevoelloos en verlamd is geraakt. Ze schreef toen een boek – Joni – dat wereldberoemd is geworden.

Ze ziet in dat hele proces van ziekte als doel in haar leven dat ze door haar lijden gehoorzaamheid leert, mag groeien in liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw en tederheid zoals ze ooit zei in een interview.

God kan ervoor kiezen mensen niet te genezen. Dat is Zijn soevereiniteit. En dat is weer zo'n *oergereformeerd* begrip wat we ook nodig hebben. Daarom zongen we Gz. 447: "God gaat zijn ongekende gang" en zegt de tweede regel "vol donk're majesteit" ja zo kunnen we dat ervaren.

Vanavond vraag ik u aandacht voor het thema genezing. Vanuit wat de Geest kan geven.

Ik vond een treffend citaat: "God doet als het over genezing gaat over het algemeen meer dan een stoere calvinist van Hem pleegt te verwachten, maar tegelijk minder dan een uitbundig pinkstergelovige pleegt te beloven". Wat het eerste betreft, wat verwachten we van God? Want je kunt zo die soevereiniteit van God benadrukken dat het je passief maakt. En dat wij vergeten de opdracht die Jezus Zijn leerlingen meegaf "Genees de zieken".

En ik zei al eerder in preek iets over de medische zorg waar zieken genezen worden en toch gemeente mogen we – niet in tegenstelling daartoe – maar tegelijk ook kracht verwachten van het gebed en het geloof.

Aan de andere kant, het tweede deel van dit citaat over een al te uitbundig Pinkstergelovige, we mogen geen genezing claimen, we hadden het er al over. Het kan zijn dat God geen genezing geeft. Ook dat hebben we dan te aanvaarden. Het Koninkrijk is God is nog onderweg.

De gaven van genezingen uit 1 Kor. 12:9 wij kennen dat in onze traditie niet dat iemand daar een speciale gave voor heeft, bediening, roeping, wat niet wil zeggen dat God dat ons niet zou kunnen en willen geven. Even weer die vraag: Zou u/jij daar voor open staan?

Maar het NT maakt ons dus duidelijk dat God ook het lichamelijke, het aardse belangrijk vindt. In Jezus is het herstel begonnen van alles en eens zal dat volmaakt zijn, zo niet hier op aarde dan wel in de hemel waar niemand meer zal zeggen: Ik ben ziek. Amen.